

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

07 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Ursache Petru,

judecători – Timofti Vladimir, Alerguș Constantin,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către condamnatul Damașcan Oleg, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2017, în cauza penală privindu-l pe Damașcan Oleg XXXX,

CONSTATĂ:

1. Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 22 martie 2017, a fost admisă cererea condamnatului Damașcan Oleg privind aplicarea art. 6 al Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În baza art. 6 al Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia, s-a dispus absolvirea lui Damașcan Oleg de executarea pedepsei penale stabilite prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15.04.2015, în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, de 4 (patru) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis, iar pedeapsa complementară cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 2 (doi) ani, stabilită condamnatului Damașcan Oleg prin aceeași decizie s-a dispus că urmează a fi executată separat.

A fost respins ca nefondat demersul administrației Instituției Penitenciarului nr. 17, or. Rezina cu privire la aplicarea prevederilor art. 13 al al Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în privința condamnatului Damașcan Oleg.

2. Încheierea primei instanțe, a fost atacată cu recurs de către procurorul în Procuratura raionului Rezina, Burlacu Victoria, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă ca nefondată cererea condamnatului Damașcan Oleg, privind absolvirea de executarea pedepsei penale în temeiul Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În argumentarea recursului acesta a invocat că:

- prima instanță eronat a aplicat prevederile art. 6 din Legea nr. 210 din 29.07.2016, deoarece potrivit prevederilor art. 9 al Legii vizate, se absolvă de executarea pedepsei stabilite persoana condamnată, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, la pedeapsa cu închisoare pentru săvârșirea infracțiunii din imprudență, indiferent de termenul de pedeapsă stabilit sau executat, dacă fapta nu a cauzat decesul victimei, iar infracțiunea săvârșită de condamnatul Damașcan Oleg, prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, a fost comisă din imprudență, dar care a provocat decesul unei persoane.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2017, a fost admis recursul declarat, casată integral încheierea primei instanțe și dispusă rejudecarea cauzei de către instanța de fond, în alt complet de judecată.

4. Pentru a decide astfel, instanța de recurs a constatat că prima instanță a examinat cererea condamnatului Damașcan Oleg, fără a se ține cont de indicațiile instanței de recurs, normele de drept și de circumstanțele de fapt, deoarece s-a stabilit că cerința solicitată în cauză nu are un suport de fapt și contravine infracțiunii pentru care Damașcan Oleg a fost condamnat, temei pentru care instanța de recurs prin decizia din 29.11.2016 a casat încheierea Judecătorei Rezina din 03.10.2016 și a remis cauza la o nouă examinare în aceeași instanță de judecată, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a mai stabilit că la caz, prima instanță a dispus aplicarea în privința condamnatului Damașcan Oleg a prevederilor art. 6 din Legea nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia, deși în speță, în urma cercetării materialelor dosarului rezultă că condițiile de bază pentru a dispune absolvirea de pedeapsă în temeiul Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia, nu sunt îndeplinite, or, condamnatul Damașcan Oleg nu întrunește condițiile de drept de a fi inclus sub incidența normei date.

Totodată, instanța de recurs a atestat că la materialele cauzei sunt anexate mai multe opinii expuse de Președintele Comisiei juridice, numiri și imunități a Parlamentului Republicii Moldova, de vice-ministrul Justiției Munteanu A. despre unele aspecte referitoare la aplicarea Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, iar în scopul generalizării practicii judiciare în acest sens, la 09.02.2017, Curtea Supremă de Justiție a emis Recomandarea nr. 97 *„cu privire la aplicarea prevederilor din Legea nr. 210 din 29.07.2016 „privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXV-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova de către instanțele judecătorești”*, unde au fost expuse clar discrepanțele privind interpretările diferite, iar prima instanță nu a ținut cont de abordările concrete și a emis o hotărâre neîntemeiată.

Astfel, instanța de recurs a conchis că ținând cont de faptul că erorile admise de către prima instanță nu pot fi corectate de către instanța de recurs, este oportună remiterea acestei cauze la o nouă examinare în prima instanță, pentru înlăturarea acestora.

Mai mult, instanța de recurs a menționat că la rejudecarea cauzei prima instanță urmează să verifice posibilitatea aplicării altor norme de drept din Legea nr. 210 din 29.07.2016 *„privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXV-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”*, decât cele solicitate, atât prin demersul administrației Penitenciarului nr. 17 Rezina, cât și în cererea condamnatului Damașcan Oleg, inclusiv prevederile art. 12 din Legea vizată.

5. Decizia instanței de recurs din 24 mai 2017 este atacată cu recurs în anulare de către condamnatul Damașcan Oleg, care invocă încălcarea art. 6 CEDO și solicită casarea deciziei contestate, cu menținerea încheierii primei instanțe din 22 martie 2017.

În argumentarea recursului acesta invocă că:

- viciile fundamentale în cadrul procedurii precedente, care au afectat hotărârea pronunțată se exprimă prin încălcarea esențială a dreptului la un proces echitabil, garantat prin art. 6 & 1 CEDO și a garanțiilor ce însoțesc acest drept;

- cauza prezintă interes deosebit pentru jurisprudență, datorită caracterului repetitiv al viciilor fundamentale reținute și în Hotărârea CtEDO din 5 iulie 2011, pronunțată în cauza Dan contra Republicii Moldova (cererea nr. 8999/07);

- prima instanță a stabilit corect faptul că condamnatul Damașcan Oleg întrunește toate condițiile stabilite de Legea nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia;

- art. 6 al Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia, prevede: *„Se absolvă de executarea pedepsei stabilite persoana condamnată, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, la pedeapsa cu închisoare pe un termen de până la 7 ani inclusiv”*, având în vedere că infracțiunea pentru care a fost condamnat Damașcan Oleg nu se regăsește în lista de interdicție stabilite de art. 10 al legii menționate, prima instanță corect a adoptat încheierea din 22.03.2017;

- instanța de recurs nu și-a motivat decizia din punct de vedere legal, iar argumentele condamnatului Damașcan Oleg, cât și înscrisurile prezentate în instanță, anume opinia expusă de Președintele Comisiei juridice, numiri și imunități a Parlamentului Republicii Moldova, opinia vice-ministrului Justiției Munteanu A., au fost ignorate complet, fapt care încalcă dreptul la un proces echitabil, dar și principiul *„In dubio pro reo”*;

- instanța de recurs a ignorat și prevederile Recomandării Curții Supreme de Justiție nr. 97 din 09.02.2017, care este menită să explice aplicarea corectă a legii,

dar și să contribuie la uniformizarea aplicării corecte a legii, dar și consolidarea practicii de aplicare a legii privind amnistia;

- în opiniile expuse de Președintele Comisiei juridice, numiri și imunități a Parlamentului Republicii Moldova, dar și a vice-ministrului Justiției Munteanu A., se indică clar că în privința lui Damașcan Oleg sunt aplicabile prevederile art. 6 al Legii nr. 210. Aceste opinii dar și recomandările CSJ nu sunt acte obligatorii pentru instanțe, însă aceste acte sunt menite pentru a îmbunătăți și explica cum corect se aplică legea în cauză, având în vedere scăparea în lege a cărorva discrepanțe sau neclarități între articole din aceeași lege. Însă, conform principiului „In dubio pro reo”, orice dubiu se interpretează în favoarea condamnatului;

- sunt cauze similare ca cel a lui Damașcan Oleg în care s-au aplicat prevederile Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia, în care instanțele au aplicat anume prevederile art. 6 a legii menționate, hotărâri care au rămas în vigoare;

- a fost încălcat principiului asigurării preeminenței dreptului într-o societate democratică.

6. La recursul în anulare declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, invocând că cererea de recurs în anulare declarată nu cuprinde conținutul și motivele stipulate în art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, cu menționarea cazurilor prevăzute de art. 453 și cu argumentarea ilegalității hotărârilor atacate.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești după epuizarea căilor ordinare de atac.

În corespundere cu dispozițiile art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Prin trimitere la prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, se menționează că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise **doar la judecarea cauzei**, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată,

inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, Colegiul penal remarcă faptul că, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată, rezultă că decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2017, adoptată în ordinea reglementată de art. 437, 448, 449 Cod de procedură penală, prin care a fost admis recursul declarat de procuror, casată integral încheierea primei instanțe din 22 martie 2017, adoptată conform prevederilor art. 469 alin. (1) pct. 15) Cod de procedură penală, și dispusă rejudecarea cauzei de către instanța de fond, în alt complet de judecată, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la alin. (1) art. 452 Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul în anulare declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2017, în cauza penală privind-l pe Damașcan Oleg, este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a fi atacată cu recurs în anulare.

În consecință, având ca reper prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7), art. 453 Cod de procedură penală, Colegiul penal decide în privința inadmisibilității recursului înaintat, din motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

8. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 1), art. 456 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnatul Damașcan Oleg, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2017, din motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **07 martie 2018.**

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin